

szczególne przydatne w postępowaniu egzekucyjnym to: data i miejsce urodzenia dłużnika, imiona jego rodziców, numer PESEL, numer dowodu osobistego, numer NIP, numer REGON, miejsce zamieszkania (nawet jeżeli jest to kilka znanych adresów), miejsce zameldowania, miejsce pracy, miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, rachunki bankowe dłużnika (bądź tylko banki, które je prowadzą), numer KRS. Należy przy tym pamiętać, że część danych dotyczy tylko dłużników będących osobami fizycznymi, część tylko osób prawnych. Warto przy tym pamiętać, że jeżeli dłużnikiem jest np. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, to nie możemy żądać przeprowadzenia egzekucji z wynagrodzenia za pracę czy ze świadczenia emerytalnego, bo te sposoby z natury rzeczy przypisane są jedynie do osób fizycznych.

We wniosku można zlecić komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika. Poszukiwanie majątku polega w szczególności na dokonaniu przez komornika ustaleń w zakresie majątku dłużnika w następujących instytucjach: urząd skarbowy, zakład ubezpieczeń społecznych, wydział ewidencji ludności urzędu miasta, wydział ewidencji działalności gospodarczej urzędu miasta, wydział ewidencji gruntów urzędu miasta (a także elektronicznie do Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych), Centralne Biuro Adresowe MSWiA, Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców MSWiA, Centralna Informacja o Zastawach Rejestrowych MSWiA, Krajowy Rejestr Karny.

Wniosek powinien być podpisany przez wierzyciela albo jego pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego. Jeżeli wniosek składany jest przez pełnomocnika, należy dołączyć pełnomocnictwo.

Dalsze pisma kierowane do komornika powinny się powoływać na nadaną przez komornika sygnaturę akt, co ułatwia biurowy obrót dokumentów kancelarii, nie jest natomiast konieczne ponowne wskazywanie adresów, chyba że uległy one zmianie.

Należy także pamiętać o wskazaniu rachunku bankowego wierzyciela, na który komornik powinien przekazywać wyegzekwowane należności.

Wartym polecenia jest wskazanie numeru telefonicznego oraz adresu e-mailowego wierzyciela, aby ułatwić kontakt. Często bowiem zachodzi konieczność dokonania dodatkowych ustaleń, a wymiana w postaci pism jest czasochłonna.

W trakcie postępowania egzekucyjnego wskazane jest utrzymywanie przez wierzyciela kontaktu z komornikiem. W szczególności dotyczy to powzięcia przez wierzyciela dodatkowych informacji pozwalających usprawnić czy przyspieszyć egzekucję. Należy przy tym pamiętać, że po wszczęciu egzekucji dłużnik może w takiej czy innej formie kontaktować się z wierzycielem, co jest częstym skutkiem czynności podjętych przez komornika. Szczególnie istotne są wpłaty dokonane przez dłużnika bezpośrednio wierzycielowi, które miały miejsce po wszczęciu egzekucji. Obowiązkiem wierzyciela jest poinformowanie komornika o dacie takiej wpłaty, kwocie oraz sposobie jej zaliczenia na poczet egzekwowanego świadczenia. Zaniedbanie tego obowiązku może skutkować dla wierzyciela nawet odpowiedzialnością odszkodowawczą wobec dłużnika.

Wierzyciel musi także mieć świadomość, że przysługuje mu na czynności komornika skarga do sądu rejonowego. Tym środkiem nie można zaskarżyć tylko tych czynności, których zaskarżenie wyłącza ustawa. Zatem zasadą jest możliwość złożenia skargi na każdą czynność komornika. Uprawnienie to dotyczy także zaniechania przez komornika dokonania czynności, co szczególnie może leżeć w zakresie zainteresowania wierzyciela. Skargę składa się

do sądu rejonowego, przy którym działa komornik. Jeżeli wierzyciel skorzystał z prawa wyboru komornika poza właściwością ogólną, skargę składa się do sądu, który byłby właściwy według ogólnych zasad (czyli nie do sądu, przy którym działa wybrany przez wierzyciela komornik, lecz do sądu, przy którym działa komornik według właściwości ogólnej). Uprawniony do złożenia skargi jest nie tylko wierzyciel i dłużnik, ale także inna osoba, której prawa zostały przez czynności lub zaniechanie komornika naruszone bądź zagrożone. Skargę wnosi się do sądu w terminie tygodniowym od dnia czynności, gdy strona lub osoba, której prawo zostało przez czynność komornika naruszone bądź zagrożone, była przy czynności obecna lub była o jej terminie zawiadomiona, w innych wypadkach - od dnia zawiadomienia o dokonaniu czynności strony lub osoby, której prawo zostało przez czynności komornika naruszone bądź zagrożone, a w braku zawiadomienia - od dnia, w którym czynność powinna być dokonana. O terminie tym należy pamiętać, bowiem skarga złożona po jego upływie zostanie przez sąd odrzucona.

Na zakończenie należy pamiętać, że nie ma gwarancji skuteczności egzekucji. Warunkiem sine qua non skuteczności egzekucji jest bowiem posiadanie przez dłużnika składników majątku, do których można skierować egzekucję. Brak takiego majątku, nawet przy najsprawniej działającym komorniku i profesjonalnie współpracującym z nim wierzycielu nie da rezultatu w postaci wyegzekwowanego świadczenia. Ale także postępowanie egzekucyjne umorzone przez komornika z uwagi na bezskuteczność egzekucji ma dla wierzyciela zaletę, przerywa bowiem bieg przedawnienia i wierzyciel ma dziesięć lat na ponowne wszczęcie postępowania egzekucyjnego. A to czas, który pozwala mieć nadzieję na poprawę sytuacji majątkowej dłużnika i skuteczną egzekucję.

Każda zainteresowana osoba może skorzystać z bezpłatnych porad prawnych i obywatelskich w Biurze Porad Obywatelskich (BPO) prowadzonym przez Stowarzyszenie Ovum.

Osoby mające kłopoty rodzinne mogą na miejscu również bezpłatnie skonsultować się z psychologiem.

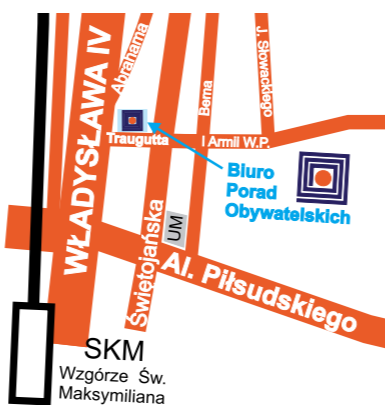
Z psychologiem można spotkać się w poniedziałki w godzinach

16⁰⁰ – 19⁰⁰ oraz w środy w godzinach 13⁰⁰ – 16⁰⁰

**po wcześniejszym umówieniu się na spotkanie.
Można to zrobić telefonicznie (tel. 58 661 31 51)
lub w siedzibie BPO w godzinach pracy biura.**

Adres Biura Porad Obywatelskich

ul. Traugutta 2, 81-388 Gdynia

Godziny pracy BPO

poniedziałek, wtorek, środa w godzinach **12⁰⁰ – 20⁰⁰**
czwartek w godzinach **8⁰⁰ – 16⁰⁰**

**Dyżur telefoniczny
w godzinach pracy biura
pod nr telefonu 58 661 31 51**

można umówić się na wizytę oraz uzyskać krótką poradę prawną lub obywatelską.

Można zgłosić problem również za pomocą formularza zgłoszeniowego na stronie

www.ovum.org.pl

Komornik

krótko i na temat

Uzyskanie tytułu wykonawczego jest tylko etapem na drodze realizacji uprawnienia wierzyciela do zaspokojenia jego roszczenia. Cały proces cywilny kończy się z momentem skutecznej egzekucji sądowej.

Czynności egzekucyjne w sprawach cywilnych w Polsce wykonuje wyłącznie komornik (choć istnieją od tej zasady wyjątki, np. gdy organem egzekucyjnym jest sąd). Do kompetencji komornika sądowego należy w szczególności wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach o roszczenia pieniężne (czyli o zapłatę określonej sumy pieniężnej) i niepieniężne (tu przede wszystkim eksmisję) oraz o zabezpieczenie roszczeń. Komornicy wykonują także inne tytuły wykonawcze wydane na podstawie odrębnych przepisów oraz tytuły egzekucyjne, które zgodnie z odrębnymi przepisami podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej bez zaopatrywania ich w klauzulę wykonalności (takim jest np. prawomocne postanowienie komornika w przedmiocie kosztów).

JAK PRAWIDŁOWO SFORMUŁOWAĆ WNIOSEK EGZEKUCYJNY I WSPÓŁPRACOWAĆ Z KOMORNIKIEM W CELU SKUTECZNEJ EGZEKUCJI

Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji przewiduje także inne uprawnienia komornika, choć w codziennej praktyce stanowią one margines jego pracy. Należy do nich sprawowanie urzędowego nadzoru nad dobrowolnymi publicznymi licytacjami, z przybiciem najniższej lub najwyższej oferty, wykonywane na wniosek organizatora licytacji. Ponadto do komornika należy sporządzanie protokołu stanu faktycznego przed wszczęciem procesu sądowego lub przed wydaniem orzeczenia na zarządzenie sądu lub prokuratora oraz doręczanie zawiadomień sądowych, obwieszczeń, protestów i zażaleń oraz innych dokumentów za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty. Te ostatnie zadania w praktyce, z różnych względów, nie są w zasadzie wykonywane.

Najnowszą kompetencją komornika jest weryfikowanie istnienia i treści tytułów wykonawczych wydanych w postępowaniach elektronicznych. To bardzo nowoczesna forma postępowania cywilnego, w której wielu widzi przyszłość funkcjonowania szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości.

Zanim jednak wierzyciel, dysponujący tytułem wykonawczym, złoży wniosek egzekucyjny, musi zdecydować do jakiego komornika go skieruje. Zasadą ustawową nadal pozostaje właściwość komornika działającego na obszarze swego rewiru, choć według obowiązujących obecnie przepisów pojęcie rewiru uległo zmianie i jest to obszar właściwości sądu rejonowego, przy którym działa komornik. Przy większości sądów rejonowych działa obecnie więcej niż jeden komornik, zatem wierzyciel nie jest zdany na jednego komornika. Komornik właściwy nie może odmówić przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji lub dokonanie zabezpieczenia. W tym miejscu należy wskazać, że ogólną zasadą określającą właściwość jest miejsce zamieszkania lub siedziba dłużnika lub miejsce położenia ruchomości, do których ma zostać skierowana egzekucja. Jednakże, pomimo określenia w ustawie zasad właściwości ogólnej, wierzyciel ma prawo wyboru komornika na terytorium całej Rzeczypospolitej Polskiej. Wyjątkiem od tego uprawnienia wierzyciela są sprawy o egzekucję z nieruchomości, dla których właściwi są wyłącznie komornicy działający przy sądzie, w którego okręgu ta nieruchomość jest położona.

Trzeba pamiętać, że wierzyciel, dokonując wyboru komornika, składa wraz z wnioskiem o wszczęcie egzekucji oświadczenie na piśmie, że korzysta z prawa wyboru komornika. Brak tego oświadczenia będzie skutkował uznaniem się za niewłaściwego przez komornika wybranego przez wierzyciela. Dokonanie wyboru komornika innego niż zgodnie z właściwością ogólną skutkuje jednak obciążeniem wierzyciela wydatkami w razie podejmowania przez komornika wybranego czynności poza swoim rewirem komorniczym. Wydatki te obejmują diety przysługujące osobom zatrudnionym w kancelarii komornika i uczestniczącym w tych czynnościach, koszty przejazdów i noclegów komornika i tych osób oraz koszty transportu specjalistycznego. Trzeba

tu rozróżnić sytuację, gdy wierzyciel wybiera jednego z komorników spośród właściwych miejscowo – wówczas nie musi składać oświadczenia o wyborze.

Jak się wydaje, ustawodawca celowo jako zasadę pozostawił istnienie rewiru i komorników właściwych miejscowo. Komornik będący na miejscu, w bezpośredniej bliskości miejsca zamieszkania czy siedziby dłużnika, ma po prostu lepsze możliwości skutecznego działania, przy czym niebagatelne znaczenie ma tu znajomość specyfiki rewiru, panujących tu stosunków gospodarczych czy społecznych. Jednakże nie można kwestionować wyboru dokonanego przez wierzyciela.

Na zakończenie kwestii właściwości miejscowej komornika i związanej z tym decyzji wierzyciela, należy przytoczyć jeszcze jeden wyjątek w tym zakresie. Mianowicie w sprawach o egzekucję świadczeń alimentacyjnych, wierzyciel może wybrać także komornika właściwego ze względu na swoje miejsce zamieszkania. Ta możliwość wydaje się być pozostawiona przez ustawodawcę jedynie przez zapomnienie, skoro umożliwił on wierzycielowi swobodny wybór komornika na terenie całego kraju.

Dysponując tytułem wykonawczym i po decyzji, do jakiego komornika wierzyciel chce skierować swój wniosek, należy prawidłowo sformułować wniosek egzekucyjny i zgromadzić dokumenty, jakie z tym wnioskiem składa się do komornika.

Prawidłowo sformułowany wniosek egzekucyjny pozwala komornikowi na wszczęcie egzekucji bez wzywania o uzupełnienie braków formalnych. Wniosek powinien być także kompletny i zawierać jak największą liczbę danych o dłużniku i jego majątku, które pozwolą na szybsze i skuteczniejsze działanie komornika. Wierzyciel często posiada informacje o dłużniku, ale nie zdaje sobie sprawy, że mogą być one przydatne w postępowaniu egzekucyjnym, a ich zdobycie przez komornika będzie trwało, a czasem dane te mają taki charakter, że komornik nie będzie miał możliwości ich ustalenia.

Komornik może żądać od uczestników postępowania złożenia wyjaśnień oraz zasięgać od organów administracji publicznej, organów wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej, organów podatkowych, organów rentowych, banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, przedsiębiorstw maklerskich, organów spółdzielni mieszkaniowych, zarządów wspólnot mieszkaniowych oraz innych podmiotów zarządzających mieszkaniem i lokalami użytkowymi, jak również innych instytucji i osób nieuczestniczących w postępowaniu informacji niezbędnych do prowadzenia egzekucji.

Ale po pierwsze, to trwa, po drugie część informacji udzielana jest przez wymienione instytucje odpłatnie (np. Zakład Ubezpieczeń Społecznych pobiera za udzielenie informacji 37,09 zł, a urząd skarbowy 45,-zł), a po trzecie nie wszystkie informacje mogące okazać się przydatnymi w egzekucji są w dyspozycji wymienionych instytucji, a mogą być w posiadaniu wierzyciela.

Wreszcie komornik może żądać złożenia wyjaśnień o majątku przez samego dłużnika, ale jego wyjaśnienia składane przed komornikiem nie korzystają z rygoru odpowiedzialności karnej za podanie nieprawdy. Zatem skuteczność tego narzędzia prawnego jest ograniczona. Z rygoru odpowiedzialności karnej korzystają natomiast wyjaśnienia złożone przez dłużnika w trybie wyjawienia majątku przed sądem. Tu jednak odrębny wniosek musi złożyć sam wierzyciel. Wyjątkiem jest egzekucja świadczeń alimentacyjnych, w których to komornik składa stosowny wniosek w sądzie.

Zatem prawidłowo sformułowany wniosek powinien zawierać wskazanie tytułu wykonawczego, będącego podstawą żądania wszczęcia egzekucji poprzez jego dokładne określenie: rodzaj tytułu (np. wyrok, bankowy tytuł egzekucyjny), datę jego wydania, organ, który go wydał oraz sygnaturę sprawy, w której został wydany. Sam tytuł wykonawczy należy dołączyć w oryginale. Przypomnieć należy, że tytuł wykonawczy to tytuł egzekucyjny zaopatrzony przez sąd w klauzulę wykonalności.

Wniosek egzekucyjny musi spełniać wymogi pisma procesowego, a więc zawierać oznaczenie komornika, do którego jest skierowany, imię i nazwisko lub nazwę wierzyciela i dłużnika, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników, ich adresy.

We wniosku należy wskazać świadczenie, jakiego egzekucji domaga się wierzyciel. Nie wystarczy przy tym powołać się na świadczenie wynikające z tytułu wykonawczego, lecz należy wskazać je kwotowo. Trzeba bowiem pamiętać, że wierzyciel może żądać egzekucji świadczenia w kwocie niższej niż to wynika z tytułu wykonawczego, bo np. część świadczenia została spełniona dobrowolnie. Jeżeli wierzyciel żąda także wyegzekwowania odsetek, to przede wszystkim muszą one wynikać z tytułu wykonawczego, i wskazać daty, od której odsetki te należy liczyć. Jeżeli wolą wierzyciela jest wyegzekwowanie wraz ze świadczeniem głównym takich należności jak koszty procesu, koszty zastępstwa procesowego, koszty postępowania klauzulowego, koszty egzekucji czy koszty zastępstwa procesowego w egzekucji, należy je wskazać i określić kwotowo.

Następnie należy wskazać sposoby egzekucji, jakimi ma być ona prowadzona. Ustawodawca, z wyjątkiem egzekucji świadczeń alimentacyjnych i należności sądowych, nakłada na wierzyciela obowiązek wskazania sposobu egzekucji. Kodeks postępowania cywilnego rozróżnia następujące sposoby egzekucji: z wynagrodzenia za pracę, ze świadczeń rentowych lub emerytalnych, z rachunków bankowych, z wierzytelności, z innych praw majątkowych, z ruchomości oraz z nieruchomości. W zasadzie wystarczające jest wskazanie samego sposobu egzekucji, nie jest konieczne wskazanie konkretnego rachunku bankowego czy konkretnej ruchomości lub miejsca zatrudnienia. Samo wskazanie danego sposobu egzekucji skutkuje przeprowadzeniem egzekucji przez komornika tym sposobem, o ile oczywiście komornik będzie dysponował informacją na temat składnika majątkowego podlegającego zajęciu. Wyjątkiem jest tu egzekucja z nieruchomości, gdzie zawsze należy wskazać o jaką nieruchomość chodzi wierzycielowi. Prawidłowe określenie nieruchomości, której zajęcia żąda wierzyciel, polega na wskazaniu rodzaju nieruchomości (np. lokal mieszkalny, działka, itd.), jej księgi wieczystej (o ile jest prowadzona) albo spółdzielni mieszkaniowej, w zasobach której znajduje się nieruchomość oraz adresu tej nieruchomości. Jeżeli zajęciu podlega udział w nieruchomości, należy go także wskazać w postaci ułamkowej.

Jeżeli wierzyciel posiada informacje o dłużniku, należy je także podać we wniosku egzekucyjnym. Także te, które mogą się wydawać zbędne. Wierzyciel często nawet nie zdaje sobie sprawy, że jest w posiadaniu tych informacji. A ma np. dokument z pieczęcią dłużnika, na której znajduje się jego NIP i REGON, często także numer rachunku bankowego, że dysponuje przelewem, na podstawie którego można ustalić bank dłużnika itd. Informacje